

گزارش میدانی «فرهیختگان» از بیمارستان های دولتی

پول طرح تحول به بیمارستان ها نرسید

الهه قاسمی

روزنامه نگار

باخودتان اتاق عملی را تصور کنید که در شرایط عادی وقتی حادثه غیرمترقبه ای رخ نداده، پزشک درحال جراحی است که چراغ های اتاق عمل بر سر بیمار می افتند و فرد بیچاره را راهی دیار آخرت می کنند. شاید این سناریو در نگاه اول برای شما به مثابه سریال «درحاشیه» مهرا ممدیری به نظر بیاید اما متأسفانه واقعیت آن است که این اتفاق چند سال پیش در یکی از بیمارستان های کشور روی داد؛ اتفاقی که شاید هنگام وقوع حوادث غیرمترقبه برای هرکدام از بیمارستان های فرسوده تهران بیفتد و آن هنگام مشخص نیست چه بلایی بر سر بیماران و همراهان شان بیاید که به امید درمان، دردی بر دردهایشان اضافه می شود و مشخص نیست شاید آن آخرین درمان شان باشد. جلال ملکی، سخنگوی سازمان آتش نشانی در گفت وگوبا فرهیختگان «اعلام کرد برخی بیمارستان های تهران نیازبه بررسی بیشتر دارندوبرخی هم هستند که در سال های اخیر از وضعیت بهتری برخوردار شده اند نه اینکه بگوییم صدرصد اما از لحاظ ایمنی خوب هستند. این واقعه زمانی جانسوزتر می شود که بدانیم بنابه اظهارات سیدمحمدامین موسوی، مسئول آسانسور و پله برقی اداره کل استاندارد استان تهران در بررسی ۱۵۰ بیمارستان در استان تهران و بازدید از بیش از ۸۰۰ دستگاه آسانسور مشخص شده تنها پنج دستگاه استاندارد بوده است. وضعیت بیمارستان های خصوصی و امکانات خاص آنها برای بیماران نشان داده در این زمینه ناتوان نیستیم اما اینکه چرا برای بهبود وضعیت بیمارستان های دولتی فکری نمی شود، پرسشی است که جوابگویی به آن نیازمند عزم و اراده دستگاه های ذربط در این زمینه است.

الهی گذرت به بیمارستان دولتی نیفتد!

قدیمی ها هر وقت می خواستند برای یک نفر دعای خیر کنند، برایش سلامتی خواسته و می گفتند الهی گذرت به بیمارستان نیفتد. حال اگر با بودجه محدود مجبور به رفتن به بیمارستان دولتی شوید، تفاوت فاحش خدمات و تجهیزات با بیمارستان های خصوصی را به خوبی می توانید ببینید. مسیر هر روزتان که از سمت بیمارستان امام خمینی (ره) یا همان هزار تخته خوابی قدیم باشد، سیل آدم هایی رامی بینید که باچشمهائی نگران به بیمارستان می روند و با توجه به وسع محدودشان و دفترچه ای که سال ها برای آن حق بیمه پرداخت کرده اند، امیدشان تنها به دستنشان پزشکی است که بیمارشان را از بیماری نجات دهد و نگرانی شان را برطرف کند. اقدامی که اگرچه با تلاش های مشفقانه پزشکان بیمارستان های دولتی همچون امام خمینی (ره) همراه است اما فرسوده بودن بیمارستان و تجهیزات پزشکی و مجموعه عواملی است که بر سلامت بیمار سایه می اندازند. از آنجایی که اگر خبرنگار و روزنامه نگار باشید، ترک دیوار هم برایتان سوال می شود، وقتی به منظور گرفتن وقت برای یکی از بستگانم داخل این بیمارستان رفته بودم، در کنار این موضوع وضعیت فرسودگی یا بازسازی های انجام شده در این زمینه را هم بررسی کردم تا اگر مشکلی وجود دارد، نسبت به وجود آن به مسئول ه هشدار دهم.

کارگران در کنار بیمارستان امام مشغول کارند!

وارد بیمارستان که می شوم، میگردم راه روی زمین ریخته و کارگران ساختمان مشغول کارند و گویی کارشان ساعت خاصی هم ندارد، چرا که وقتی از بیمارستان بیرون آمدم، اگرچه شب شده بود اما آنها همچنان مشغول کار بودند و ساکنان همیشگی بیمارستان هم به این وضع عادت کرده اند. ساخت و سازی برای بازسازی کلینیک مجزا کنار بیمارستان درحال انجام است، اگرچه مشکلاتی وجود دارد اما چشمم امید بیماران و پزشکان به آن است که با تحمل مشکلات به زودی داخل بیمارستان بازسازی شده بروند. در فکر همین موضوع بودم که وارد حیاط اصلی بیمارستان می شوم و نگاهی ساده به وضعیت زمین، پله ها و راه عبوری بیمارستان خبر از فرسودگی آنها می دهد و تعجبم آوری اینکه در بخشی از این مسیر هیچ چراغی نیز روشن نیست، ترسی بر دلم می افتد که پزشکان و بیماران بیمارستان هر شب چگونه از مسیر عبور می کنند.

ترک هایی که با چشم غیر مسلح قابل مشاهده است

به ساختمان اصلی بیمارستان می رسم که گویی قدمتش از همه بیشتر است و مانند همیشه شلوغ است اما متعجب می شوم از اینکه ترک های ستون هایی که بخش اصلی بیمارستان بر آن بنا شده است، با چشم غیر مسلح هم قابل مشاهده است و نمی دانم چگونه بیماران و پزشکان این صحنه ها را می بینند و از آن متعجب نمی شوند. شاید هم بارها آن را دیده اند اما چاره ای جز تحمل ندارند و باید با همین امکانات محدود بسازند. سوالاتم را از بخش پذیرش بیمارستان می پرسم و در راه برگشت نگاهم به بخش عفونی بیمارستان می خورد که گویا در سال های پیش و در اوج بازنگری های کشور فروششتم هم داشته است. کجکاو ام اینجا گل می کند و سری به داخل این قسمت بیمارستان می زنم تا وضعیت این بخش حساس را هم بررسی کنم. اگر بخوام به اینگونه ا مشکلات اشاره کنم دسته در آسانسور بیرون ساختمان از مواردی است که از داشتن حفاظ بی بهره است و اگر این دسته تیز باعث انتقال بیماری به یک فرد سالم شود، چه کسی در این زمینه پاسخگو خواهد بود. با آسانسور بالا می روم و داخل یکی از بخش های شوم، متأسفانه در اینجا هم اگرچه بازسازی های خوبی صورت گرفته است اما ترک های پشت تابلوی اعلانات بیمارستان بسیار نظرم را جلب می کند. تابلویی که روی آن از حقوق بیمار

نوشته شده و حداقل حق بیمار این است که در محیطی امن و مقاوم درمان شود. با تذکر یکی از مسئولان بخش از ساختمان خارج شده و به سمت در خروجی بیمارستان می روم اما در راه متوجه پله های اضطراری بیمارستان می شوم و برایم سوال پیش می آید که اگر زلزله ای در تهران رخ دهد، چه تعداد از این افراد می توانند از این پله ها خود را نجات دهند. ای کاش بتوانیم موانع را برای توسعه هرچه سریع تر بیمارستان برداریم؛ امری که نمی توان آن را تنها دارای یک متولی دانست و علاوه بر مسئولان بیمارستان، استانداری، شهرداری، وزارت بهداشت و خیرین هم می توانند در آن نقش جدی ایفا کنند. مشکلاتی که مشاهده کردم، ذهنم را با خود درگیر کرده و در همین رابطه تصمیم می گیرم این مشکلات را برای صادق نیت، رئیس بیمارستان امام خمینی (ره) که از قضا قبلا در وزارت بهداشت هم سمت داشته است، بازگو کنم.

در حال بازسازی بیمارستان هستم

رئیس بیمارستان امام خمینی (ره) در گفت وگوبا فرهیختگان «بیان کرد: «مجمع بیمارستانی امام خمینی (ره) یکی از قدیمی ترین بیمارستان های کشور است. این بیمارستان با توجه به قدمت بالای ساختمان ها و تاسیساتش نیازمند توجه بسیار برای حفظ و نگهداری وضع موجود و ارتقاقت. همچنین این مجموعه به مراجعه روزانه هزاران نفر به عنوان پرمراجعه ترین بیمارستان شناخته می شود. این مجمع بیمارستانی با بیش از ۵۰۰ تخت ویژه بیماران مبتلا به انواع سرطان، مهم ترین مرکز تشخیصی و درمانی بیماران سرطانی محسوب می شود که نیازمند مراقبت مستمر، بازسازی و تجهیز وسایل درمانی است. در همین رابطه طی ۶ هفت سال اخیر اقدامات خوبی در اینجا انجام شده و همچنان این فعالیت ها ادامه داشته و خواهد داشت. بخشی از این اقدامات در حوزه تعمیرات، بازسازی های زیرساختی و زیربنایی، اصلاح شرایط اقامتی و زیباسازی بخش های بیمارستانی و به روزرسانی تجهیزات انجام شده و باقی نیز درحال انجام است. ذکر این نکته ضروری است که این بیمارستان به عنوان بزرگ ترین مرکز آموزشی و پژوهشی و با حدود ۴۰۰ هیات علمی، متخصص و پزشک و بیش از چهار هزار دانشجو در سطوح مختلف و به ویژه سطوح تخصصی و فوق تخصصی و فلو شپ، به تجهیزات به روزرسانی شده نیاز دارد که البته در این زمینه نیز طی سال های اخیر اقدامات مناسبی انجام شده است.

رئیس بیمارستان امام خمینی (ره) درباره ضرورت تقویت ایمنی بخش عفونی بیمارستان و مشکلاتی که در حوزه ساخت و سازهای کنار بیمارستان به وجود آمده است، گفت: «مسلمان ای مساله مهم است. یکی از موارد پارکینگ بیمارستان بود که ما به علت گودبرداری زیاد نگران بودیم اگر بیش از این به تاخیر بیفتد، ممکن است با تبعاتی همراه باشد اما بحمد الله فعالیت مجدد این پروژه طی یک سال اخیر آغاز شد و اکنون سازه های ساختمانی تا سطح زمین رسیده اند و خطر ریزش و اتفاقات ناگوار به دنبال آن برطرف شده است. مشکلاتی هم که برای بخش عفونی بیمارستان وجود داشت، طی همکاری و پیگیری ای که با مسئولان مترو داشتیم و اقدامات انجام شده، کاهش پیدا کرده است. باید از تلاش های وزارت بهداشت به ویژه جانبایی، معاون درمان وزیر بهداشت و درمان آموزش پزشکی، استانداری، شهرداری و فرمانداری نیز قدردانی کرد که از نزدیک پیگیر امور مجمع هستند. انتظار داریم ارگان های دیگر همچون وزارت نیرو نیز همکاری بیشتری با ما داشته باشند. امید است با حمایت مسئولان به زودی از پروژه بیمارستان جدید ه از تخته خوابی مهدی کلینیک در پردیس مجتمع بهره برداری شود.»

مقاوم سازی بیمارستان های تهران دیگر جواب نمی دهد؟

شهروبر امسال بود که بندی، استاندار تهران از جایگزینی بیمارستان های فرسوده تهران تا سال آینده خبر داد و اعلام کرد این روند تا ۱۴۰۴ تکمیل خواهد شد؛ اگرچه مشکلات و موانع موجود در این زمینه شاید بیش از این به مسئولان برای تسریع این موضوع اجازه ندهد اما پرسش می که در این میان وجود دارد اینکه اگر در این ۶ سال زلزله یا هر حادثه غیر مترقبه ای در تهران رخ دهد، چه اقدامی باید انجام داد و آیا نمی توان با تخصیص منابع بیشتر کار را با سرعت روبه جلو برد. این وضعیت زمانی بحرانی تر می شود که به این مساله توجه کنیم پایتخت محل ارجاع کل بیمارستان های کشور و شهرستان های اطراف استان تهران بوده و این مساله با توجه به محدودیت هایی که در زمینه دسترسی به پزشکان حادث و تجهیزات پزشکی داریم، امری طبیعی است. تا چند سال گذشته آماریابی از فرسوده بودن ۷۰ درصدی بیمارستان ها در تهران گفته می شد و همه بر مقاوم سازی آن تاکید می کردند اما واقعیت حاکی از آن است که تنها در بیمارستان های تحت پوشش وزارت بهداشت، ۵۴ درصد بیمارستان ها در کل کشور و ۷۵ درصد بیمارستان ها در تهران فاقد ارزش مقاوم سازی هستند و باید جایگزین مناسبی برای آنها ساخته شود. ایرج حریرچی، سخنگوی وزارت بهداشت ضمن تایید این مساله و مشکلاتی که بیمارستان های تهران از جمله بیمارستان امام خمینی (ره) با آن روبه روهستند، به «فرهیختگان» گفت: «سیاست ما در توسعه بیمارستانی توجه به استانداردهای کامل مقاوم سازی و انجام آن در حد مورد نیاز است. در درصدی از بیمارستان ها تقویت بیمارستان و مقاوم سازی آنها مورد توجه قرار گرفته است اما در درصد قابل توجهی از بیمارستان ها مقاوم سازی کامل ممکن و مقرون به صرفه نیست، در نتیجه سیاست ما در برابر این بیمارستان ها باید جایگزینی با بیمارستان های جدید باشد.» این سیاست از آن رودر وزارت بهداشت اجرایی شده است که گاهی مقاوم سازی یک ساختمان قدیمی بیمارستان معادل ساخت یک

بیمارستان جدید هزینه در بردارد؛ سیاستی که وزارت بهداشت در آخرین آمار خود اعلام کرده امیدوار است ۷۵ درصدی فرسوده بودن بیمارستان های تهران در سال ۹۹ به ۳۸ درصد و در کل کشور به رقمی معادل ۳۱ درصد برسد. اگرچه ذکر این نکته ضروری است که این روند در صورتی مثمر تر خواهد بود که در ساخت و سازهای جدید به نکات مقاوم سازی توجه و با رعایت اصول ایمنی این کار انجام شود. اقدامی که رستمیان، عضو کمیسیون بهداشت و نظر متفاوتی درباره آن دارد و معتقد است برخی بیمارستان های جدید ساخته شده از نظر ایمنی شرایط خوبی ندارند که نمونه آن را اخیرا در استان های زلزله خیزی همچون کرمانشاه شاهد بودیم.

مساله ایمنی بیمارستان های تهران جدی است

رستمیان، عضو کمیسیون بهداشت و درمان در گفت وگو با «فرهیختگان» به وضعیت فرسودگی بیمارستان های تهران و نبود ایمنی در برای حوادثی همچون وقوع زلزله پرداخت و گفت: «البته تا جایی که من اطلاع دارم حدودا چهار تا پنج سال گذشته یک زلزله سنجی انجام شد و نتایج جالبی به دست آمد. قسمت اصلی بیمارستان امام خمینی (ره) و ستون های آن که از قدیمی ترین بخش های آن محسوب می شوند به لحاظ مقاوم سازی از باقی نقاط وضعیت بهتری دارند و تا هفت ریشتر در مقابل زلزله مقاوم هستند. البته میزان مقاومت بیمارستان ها در برابر مخاطراتی همچون زلزله باید حداقل هشت ریشتر باشد ولی متأسفانه در همین سال ها شاهد مقاوم نبودن بیمارستان هایی بوده ایم که اگرچه نوساز بودند اما از امنیت و مقاومت لازمی برخوردار نبودند، همانند کرمانشاه و زوزقان که با وقوع زلزله دچار آسیب شدند. مردم پس از تخریب منازل شان به بیمارستان ها مراجعه می کنند، در نتیجه باید به مقوله مقاوم سازی در همه بیمارستان ها توجه کنیم، هر چند هزینه مقاوم سازی در بیمارستان بسیار بالاست. اگر بیمارستانی بدون مجوز ساخته می شود و مقاومت آن در برابر زلزله زیر هشت ریشتر است، اصلا نباید افتتاح شود و اگر بیمارستانی بدون توجه به الزامات ایمنی ساخته شده است باید تخریب شود.»

هزینه ای از طرح تحول سلامت

به مقاوم سازی اختصاص نیافت عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس در پاسخ به سوالی درباره تفاوت فاحش وضعیت ایمنی بیمارستان های خصوصی با بیمارستان های دولتی از جمله بیمارستان های امام خمینی (ره)، تخمیه و سینا گفت: «بیمارستان های دولتی قبل از اجرای طرح تحول سلامت نارضایتی بیشتری داشتند، به خصوص اینکه هیچ پولی برای تعمیرات نداشتند و ردیف بودجه ای آنها هزینه ای برای این منظور اختصاص نداده بودند اما بعد از طرح تحول سلامت اتفاقات خوبی افتاد و حقیقتا بیمارستان و هتلینگ آن بهتر شد. این طرح با تمام اشکالاتی که در حوزه افزایش تعرفه های پزشکی داشت، اما این ویژگی خوب را هم داشت که این افزایش تعرفه ها را یکی، دو سال اول شرایط بیمارستان ها و خانه های بهداشت را بهتر کرد. با توجه به افزایش هزینه ها و شرایط سخت اقتصادی که مردم با آن روبه روهشده اند، هجوم آنها نسبت به بیمارستان های دولتی بیشتر شده است. در کنار این مساله باید رضایت سنجی داشته باشیم و از زیانی کنیم. البته مشکلی که در این زمینه وجود داشت این بود که افزایش تعرفه ها منجر به مقاوم سازی بیمارستان نشد، چرا که مقاوم سازی به هزینه بیشتری نیاز دارد، نکته ای هم که باید به آن توجه کنیم

صاحب امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی - مدیر مسئول: محمد امین ایمانچانی
دفتر مدیر مسئول: ۰۱۶-۶۱۳۴۸۰۱۲ - تحریریه: ۰۱۸۲-۶۱۳۴۸۰۱۲ - فکس: ۰۱۸۲-۶۱۳۴۸۰۱۲
۰۱۶-۶۱۳۴۸۰۱۲ - روابط عمومی: ۰۱۶-۶۱۳۴۸۰۱۲ - سازمان آگهی ها: ۰۱۸۲-۶۱۳۴۸۰۱۲
چاپ: سازمان چاپ دانشگاه آزاد اسلامی - توزیع فرهیختگان: ۰۱۲-۶۱۳۴۸۰۱۲
نشانی: خیابان حافظ، بعد از پل دوم حافظ، روبه روی ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

ایمنی شورای شهر در گفت وگوبا «فرهیختگان» به تشریح ضرورت ایمنی سازی در بیمارستان ها پرداخت و گفت: «ایمنی فضاها و محیط های عمومی از جمله موضوعاتی است که در کمیته ایمنی و مدیریت بحران شورای شهر به آنها پرداخته می شود. یکی از وظایف شهرداری ها است که برای محیط های عمومی شهری تمهیدات لازم را ببندیشند و ایمنی این فضاها تحت کنترل و نظارت قرار گیرد. البته بیمارستان ها، مدارس، مراکز فرهنگی و هنری اگرچه در فضا های عمومی هستند اما مالکیت شان به دو دسته اختصاصی (ملک شخصی) یا مالکیت دولتی تقسیم می شود که طبیعتا شهرداری در این حوزه ها ورود نمی کند اما اگر مشخص شود مسائلی می توانند موجب خطر آفرینی و ناامن سازی آنها شوند، طبیعتا سازمان آتش نشانی و شهرداری تهران از آنها بازدید کرده و در صورت ناامن بودن به مالکان اخطار داده می شود تا ایمنی آنجا طبق دستورالعمل ایمنی اماکن فراهم شود. مکان های قدیمی و فرسوده حتما مشکلاتی دارند که باید مورد بررسی قرار گیرد چون باید به صورت مستمر و دائم به مساله ایمنی پرداخته شود و موضوعی نیست که اگر در برهه زمانی ایمنی یک مکان تایید شد، این ایمنی استمرار داشته باشد، از این جهت بیمارستان ها، مراکز بهداشتی و درمانی و سایر مراکزی که فرسوده هستند، حتما باید مورد کنترل قرار بگیرند. موضوعی در بیمارستان ها تحت عنوان «اچ ای پی» وجود دارد که به مساله ایمنی و محیط زیست و بهداشت می پردازد که باید به آن توجه کرد. ضمن اینکه در گزارش سازمان آتش نشانی از حدود ۱۰ هزار پلاکی که ایمنی بالایی نداشتند، مراکز درمانی، آموزشی، فرهنگی و ورزشی و دولتی و غیر دولتی هم بودند.»

بازسازی بدون پروانه

۲ بیمارستان قدیمی تهران عضو شورای شهر در تشریح موارد تذکر داده شده به بیمارستان های مختلف گفت: «بیمارستان امام خمینی (ره) و بیمارستان شهید تجریش متأسفانه بدون اینکه از شهرداری تهران درخواست پروانه داشته باشند، شروع به ساخت دو ساختمان عظیم کرده اند و وقتی یک مجموعه بهداشتی و درمانی پروانه ساختمان نمی گیرد به این معناست که ضوابط مهندسی را رعایت نمی کند که این از کارهای خلاف و نایمن است. اکنون نیز درحال ساخت و ساز هستند و آن را به پایمان رسانده و بدون اینکه از شهرداری پروانه ساخت و ساز گرفته باشند که این بزرگ ترین تخلفی است که یک واحد درمانی می تواند مرتکب شود و کار در صورتی انجام می شود که نظارتی روی آن وجود ندارد. هر نوع ساخت و سازی که در شهر تهران انجام می شود، حتما باید با صدور پروانه و اجازه شهرداری باشد تا کار تایید شود و به استناد این مساله مهندسان ناظر نیز برای آن در نظر گرفته شود، این مهندسان در مراحل مختلف باید نسبت به پیشرفت ساختمان احداث شده پاسخگو باشند و در مراحل مختلف گزارش کار ارائه کرده و تاییدیه بگیرند. ساختمانی که پروانه نمی گیرد، مهندسان ناظر آن الزامی به دادن گزارش ندارند و هر اتفاقی امکان دارد بیفتد.»

هشدار نسبت به آلودگی عفونی بیمارستان های تهران

صدر اعظم نوری درباره آلودگی عفونی بیمارستان های تهران هشدار داد و تاکید کرد: «متأسفانه طبق قانون احای زباله ها و پسماند های بیمارستانی و خطرناک برعهده مراکز درمانی است و شهرداری در مقابله با این مساله مسئولیتی ندارد و وظیفه شهرداری طبق قانون جمع آوری و امحای زباله های خانگی است و سایر زباله های خطرناک، شیمیایی و بیمارستانی به عهده تولیدکننده است اما با این وجود شهرداری قراردادی با آنها منعقد کرده است تا این مراکز درمانی زباله های خانگی خود را از زباله های خطرناک جدا کنند و بعد از طریق دستگاه های اتوکلاوی خطر کرده و تحویل پیمانکاران شهرداری دهند تا این زباله ها را به صورت بهداشتی در سلول های آراکوه دفن کنند. بیمارستان هایی که این کار را انجام نکنون به تخصیص منابع و مقاوم سازی در بیمارستان ها آنچنان محل رجوع بیمارانی است که به واسطه خدمات ارائه شده در صدد باز یافتن سلامت خود هستند اما برخی بیمارستان ها با اقدامات نادرست شان موجب بیماری افراد سالم هم می شوند. به نظرم اصحاب رسانه هم باید در این زمینه حضور فعال تری داشته باشند تا بیمارستان ها نسبت به مساله ایمنی و مشکلات اینچنینی توجه بیشتری کنند.»

در پایان باید گفت اگرچه سال هاست درباره این قصه پر غصه صحبت شده است، هم اکنون نیازمند عزم ملی برای افزایش ایمنی بیمارستان های تهران هستیم؛ موضوعی که در صورت غفلت از آن تبعات بسیاری به همراه خواهد داشت.

بخش ها اختصاصی فرهیختگان